Όσιος Νικόδημος ο Βατοπεδινός

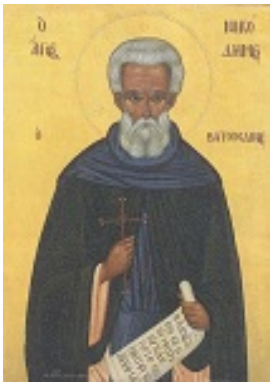

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/2124/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 4/8/2012 12:12:00 πμ
Δημιουργία εγγράφου: 08/10/2026 09:43:08

Σύνοψη

Τύπος εορτής:	Εορτάζει στις 11 Ιουλίου εκάστου έτους.
Ιερά Λείψανα:	Η Κάρα του Αγίου βρίσκεται στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους.
Ημ/νια Βίου:	4/8/2012 12:12:00 πμ

Βιογραφία

Πώς αγέραστον καταλίπω τοις λόγοις;
Τον Νικόδημον, ω γέρας νήψις νόου;

Θεωρίᾳ καὶ πράξει νικητὴς ὤφθης,
Κατ᾽ ἐχθροῦ Νικόδημε, τοῦ παμβεβήλου.
Πῶς ἀγέραστον καταλίπω τοῖς λόγοις,
Τὸν Νικόδημον ᾧ γερας νῆψις νόου;

Ο Όσιος Νικόδημος, κατά κόσμο Νικηφόρος, ασκήτευε σε κελλί κοντά στη μονή Βατοπαιδίου στις αρχές του 14ου μ.Χ. αιώνα. Προήρχετο από το όρος του Αυξεντίου, που βρισκόταν κοντά στη Χαλκηδόνα της Μικράς Ασίας και αποτελούσε περίφημο μοναστικό κέντρο από τον 5ο μ.Χ. αιώνα. Λόγω επιδρομών των Τούρκων ήλθε στο Άγιον Όρος και εγκαταστάθηκε πλησίον της μονής Βατοπαιδίου. Εκεί τον βρήκε ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς (βλέπε 14 Νοεμβρίου) ασκούμενο και λόγω της μεγάλης του αρετής θέλησε να του υποταχθεί. Πληροφορίες σχετικές μας δίνει ο Άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος (βλέπε 11 Οκτωβρίου) στην εξαίσια βιογραφία του: Ο άγιος Γρηγόριος «παρά τη του Βατοπεδίου γενόμενος λαύρα Νικοδήμω φοιτά τω γενναίω, ανδρί θαυμαστώ κατά τε πράξιν και θεωρίαν, ως οι Άθω παροικούντες πλην ολίγων είσασι πάντες, κατά μεν τον Αυξεντίου βουνόν, ος απαντικρύ Βυζαντίου προς ανατολάς εν Χρυσουπόλει πέραν προς τω άκρω κείται της Προποντίδος, πρότερον πάσαν αρετής οδόν ησκηκότι προς άκρον, εν τη του Βατοπεδίου δ΄ ες ύστερον γενομένω και τους αυτούς της αρετής άθλους μετά της σης σπουδής και της προθυμίας επί πλείστον διηνυκότι, ένθα δη και του θαυμαστού και μακαρίου μακαρίως διά Χριστόν τετύχηκε τέλους. Τούτω τοίνυν καλώς ο καλός εκεί Γρηγόριος προσελθών αυτού πού σκηνουμένω καθ΄΄ησυχίαν και κείρεται παρ’ αυτού και προς υποταγήν εαυτόν τελείαν εκδίδωσιν».

Ευρισκόμενος πλησίον του θεοφόρου αυτού Γέροντος ο Άγιος Γρηγόριος είχε τελεία υπακοή και υποταγή, συνεχή νηστεία και αγρυπνία, ακατάπαυστη προσευχή, θερμή θεοτοκοφιλία, αγιοφάνειες και υψηλές πνευματικές καταστάσεις, στις όποιες τον οδηγούσε και διατηρούσε ο θεωρητικός και διακριτικός όσιος Νικόδημος. Κατά την περίοδο αυτή κατόπιν παρουσίας του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου του υποδείχθηκε να επαναλαμβάνει στην προσευχή του· «Φώτισόν μου το σκότος».

Ολοι οι βιογράφοι του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά αναφέρονται στον Γέροντα του όσιο Νικόδημο και τον ονομάζουν: «γενναίον και θαυμαστόν Μοναχόν κατά πράξιν και θεωρίαν, γνωστόν εις ολόκληρον το Άγιον Όρος διά την αρετήν του». «Πολύ γνωστόν σε όλους τους αγιορείτας. ο Νικόδημος ζούσε ησυχαστικά και ήταν μεγάλος Γέροντας». Πηγή όλων των πληροφοριών είναι ο άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος.

Κατά τον άγιο Φιλόθεο· «Τρίτος ενιαυτώς τω Γρηγορίω μετά την αποταγήν ην και Νικόδημος ο καθηγητής και πατήρ πλήρης ημερών των τε Θεών ομού γεγονώς και των ανθρωπίνων ευκλεώς και μακαρίως όντως εξεδήμει προς Κύριον». Έμεινε λοιπόν ο άγιος Γρηγόριος παρά τον όσιο Νικόδημο επί μία τριετία (1319 - 1322 μ.Χ.).

Η μνήμη του οσίου Νικοδήμου τιμάται στις 11 Ιουλίου. Ακολουθία εποίησε ο υμνογράφος Χαραλάμπης Μπούσιας.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Νικηφόρους ἀγῶνας κατὰ τοῦ δράκοντος, ἀσκητικῇ πολιτείᾳ ἐν τοῖς ὁρίοις σοφέ, τῆς Μονῆς Βατοπεδίου πόθῳ ἤγαγες, καὶ ἀρετῶν ὑφηγητής, χρηματίσας πρὸς μονάς, Νικόδημε αἰωνίους, μεταβέβηκας ἱκετεύειν, Χριστὸν ὑπὲρ τῶν σὲ τιμώντων φαιδρῶς.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Ὡς εὐσεβείας ὑποφήτην καὶ διδάσκαλον, καὶ θείας γνώσεως ἀσύλητον θησαύρισμα, ἀνυμνοῦμέν σε ἀγλάϊσμα μοναζόντων, ἀλλ' ὡς γνώμων ἀκριβέστατος ἀσκήσεως, καθοδήγησον ἡμᾶς πρὸς βίον ἄληκτον, τοὺς κραυγάζοντας· Χαῖρε Πάτερ Νικόδημε.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις μονοτρόπων φῶς τηλαυγές, χαίροις διδασκάλων, θεοπνεύστων ὑπογραμμέ, χαίροις ὁ κοσμήσας, Μονὴν Βατοπεδίου, ἀγῶσι θεαρέστοις μάκαρ Νικόδημε.

Ὁ Οἶκος

Ἄριστος ὑφηγήτωρ, εὐσεβείας ἐπώφθης, Νικόδημε Ὁσίων φαιδρότης, νικηφόρους ἀγῶνας γὰρ σύ, διεξάγων κατὰ τοῦ δεινοῦ ὄφεως, τὸν νοῦν κακῶν ἐκάθηρας, διό σοι ἐκβοῶμεν ταῦτα·

Χαῖρε, λειμὼν διδαγμάτων θεῖος·
χαῖρε, ψυχῶν κλονουμένων τεῖχος.
Χαῖρε, φοιτητῶν σου κανὼν ἁπλανέστατος·
χαῖρε, ἀρετῶν ῥοδεών εὐωδέστατος.
Χαῖρε, στόμα θεοκίνητον, κατευφραῖνον μοναστάς·
χαῖρε, ὄμμα γαληνότατον, τὸ οἰκτίρον ἀσκητάς.
Χαῖρε, ὅτι ἐκλάμπεις φωτισμοῦ θείου χάριν·
χαῖρε, ὅτι εκλύεις τοῦ δολίου τὴν μῆνιν.
Χαῖρε, ὑλκὰς ἠθῶν τῆς σεμνότητος·
χαῖρε, λαμπὰς ἀῤῥήτου φαιδρότητος.
Χαῖρε, φωτὸς τοῦ ἀκτίστου ὁ μύστης·
χαῖρε, παντὸς εὐσεβοῦς ὁ προστάτης.
Χαῖρε, Πάτερ Νικόδημε.

Ἕτερον Ὁ Οἶκος

Ἦχος πλ. δ΄. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Δεδεγμένος τῆς χάριτος θεῖον φῶς, καὶ σοφίαν τὴν κρείττω πεπλουτηκώς, διέλαμψας Ὅσιε, ἐν τῷ Ἄθῳ Νικόδημε, καὶ διδασκάλων ὤφθης, φωστὴρ φαεινότατος, καταπυρσεύσας πάσας, ἀζύγων τὰς φάλαγγας, γνώσεως ἀκτῖσι, τοῦ φωτὸς τοῦ ἀκτίστου, δι' οὗ καὶ ἡμαύρωσας, τὴν ἀπάτην τοῦ ὄφεως, ἀσκουμένων ακρώρεια, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων, ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

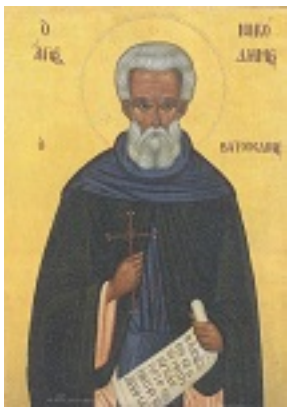

Όσιος Νικόδημος ο Βατοπεδινός

Σχετικές συνδέσεις

1. Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Θαυματουργός
2. Άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης

Παραπομπές

1. Απόψεις για τη Μονή Βατοπαιδίου (και όχι μόνο)
2. VOUTSINASILIAS
3. Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού
4. ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ